

literatūra
sākumskola

CEĻVEDIS LITERATŪRĒ SKOLOTĀJAM

Lauris Gundars

“Sveiks, Vali!”

2021

Mācību līdzeklis ir raidījuma “LITERATŪRE / SĀKUMSKOLA” papildmateriāls.

Materiāls ir veidots ar mērķi veicināt un attīstīt 1.-6. klašu skolēnu lasītprasmi, par pamatu ņemot mūsdienu latviešu autoru darbus.

Uzdevumu autori: Inese Lāčauniece, Lauris Gundars

Metodiķe: Inese Lāčauniece

Dizains: Lāsma Olte

Ilustrācijas: Anete Melece

Izstrādāja: SIA “Vides filmu studija” <https://vfs.lv/>

Apskatītās grāmatas: Lauris Gundars “Sveiks, Vali!” , izdevniecība “Liels un mazs”, 2017
<http://www.lielsmazs.lv/>

© Valsts izglītības satura centrs | Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai,
projekta numurs 8.3.2.2/16/I/001
<https://atbalstsizcilibai.lv/>

atbalsts
izcilībai

Kāpēc šis temats ir būtisks?

- Laura Gundara grāmata "Sveiks, Vali!" (Liels un Mazs, 2017) rosina domāt par attiecībām starp ģimenes locekļiem, par pašsaprotamiem ikdienas rituāliem, piemēram, sasveicināšanos, kurus mēs zinām, bet dažkārt neievērojam.
- Grāmatā ietvertais stāsts aicina domāt par to, cik daudz varam mācīties cits no cita, pat ja kāds ir dzīves sākumā, bet cits jau dzīves nogalē. Tehnoloģiju laikmetā, kad arvien mazāk protam sarunāties, ir nozīmīgi aktualizēt cilvēciskā kontakta vērtību.
- Mākslinieces Anetes Meleces detalizētās ilustrācijas rosina iztēli, ļauj tuvāk iepazīt Rīgu, piedāvā daudzveidīgas iespējas runas pilnveidei, stāstu stāstīšanai.

Skolēnam sasniedzamais rezultāts

- Iepazīst situāciju grāmatā, prot to sasaistīt ar savu dzīves pieredzi, pastāstīt par to.
- Izvēlas jautājumus intervijai, lai noskaidrotu informāciju par piedāvāto tematu.
- Iesaistās sarunā. Uzdod mērķtiecīgus jautājumus, prot atbildēt uz jautājumiem.
- Izmanto savu pieredzi un iztēli sava stāsta plānošanā, raksta vienu teksta daļu.

Mērķauditorija

Šo materiālu ieteicams izmantot 1.-5. klašu skolēniem (pēc skolotāja ieskatiem – arī citās klasēs) latviešu valodas un literatūras stundās, ieteicams sadarboties ar latviešu valodas, teātra mākslas, sociālo zinību skolotājiem. Iespējams izmantot arī citās mācību stundās, arī aktivitātēs ārpus mācību stundām u.c., veicinot skolēnu interesi par lasīšanu.

Ieteikumi materiāla izmantošanai

Grāmatzīmē tiek piedāvāts informatīvs materiāls lasītājam par autori un grāmatu. Iekļauta īsa informācija par grāmatas „Sveiks, Vali!” autoru Lauri Gundaru un grāmatas anotācija.

Papildinformācija par autoru un piedāvāto daiļdarbu:

Par autoru: <https://ej.uz/ecrv>

Par literāro darbu:

Līgas Sudares recenzija - <https://ej.uz/z2jo>

Undīnes Adamaites vērtējums - <https://ej.uz/3aqh>

Lasišanas stafetes video - <https://ej.uz/dd7n>

Uzdevumi

Mācību materiālā tiek iekļauti uzdevumu piemēri, kā virzīties uz sasniedzamo rezultātu – no vienkāršā uz sarežģīto. Tiek piedāvāta iespēja atlasīt uzdevumus diferencēšanai pēc apjoma un grūtības pakāpes.

Skolotājs var izvēlēties – atsevišķus uzdevumus projicēt uz ekrāna vai izdrukāt.

Daļu uzdevumu skolēni veic individuāli, daļu skolēni veic, sadarbojoties nelielās grupās.

Sagatavošanās darbi uzdevumu veikšanai

Pirms uzdevumu veikšanas vēlams paredzēt laiku literārā darba iepazīšanai.

Ieteicama saruna par mazbērnu un vecvecāku attiecībām, par to, kāpēc starp šo paaudžu cilvēkiem veidojas cieša saikne.

Ieteicams sadarboties ar sociālo zinību skolotāju, lai veidotu kopprojektu par ģimeni, attiecībām starp ģimenes locekļiem.

Slepenie vārdi.

Uzdevumu kopas mērķis ir pievērst uzmanību vārdiem, kuriem piešķiram īpašu nozīmi ģimenes lokā.

Noskaidrojot, kas ir kriptogrāfija, skolēnus var aicināt izdomāt savu šifru un šifrēt savus tekstus.

Ir vērts pārrunāt, ko skolēni saprotot ar “ledus laikmetu” attiecībās, kā šo stāvokli var pārtraukt, kāda ir pašu skolēnu pieredze.

Skolēni aicināti dalīties savā pieredzē par ģimenes slepenajiem vārdiņiem un to izcelsmi.

Radošs uzdevums ir izveidot šifrētu zīmīti, kuru saprast var tikai ģimenes locekļi. Jautri būs klasē šīs zīmītes atšifrēt.

Par sveicināšanos.

Uzdevumu kopas mērķis ir pievērst uzmanību sveicināšanās paradumiem.

Skolēniem tiek piedāvāts iejusties žurnālista lomā, veidojot interviju par sasveicināšanās paradumiem. Svarīgi, ka skolēni izmēģina abas lomas, gan intervētāja, gan intervējamā. Uzdevumu labāk veidot grupās pa 4, lai sadarboties var dažādi pāri un katrs var izmēģināt abas lomas.

Lai intervijai varētu labāk sagatavoties, ir piedāvāti iespējamie jautājumi.

Stāstnieks stāsta stāstus.

Uzdevums piedāvā skolēniem kļūt par stāstniekiem, plānojot savu iespējamās grāmatas stāstu.

Skolēniem tiek piedāvāts radošās rakstīšanas uzdevums – uzrakstīt sava stāsta pirmo rindkopu, turklāt tā, lai ieinteresētu potenciālo lasītāju.

Noslēguma aktivitātes

Noslēgumā būtu svarīgi pārrunāt atziņas, kuras skolēni ir ieguvuši, veicot uzdevumus.

Jēgpilni būtu izanalizēt skolēnu radošos darbus, akcentējot paņēmienus, kā piesaistīt lasītāja interesi.

Papildinformācija par tematu:

Fragments no turpinājuma, grāmatas “Vaļa balss” - <https://ej.uz/hszd>

Par grāmatu “Vaļa balss” - <https://ej.uz/cop9>

Luga “Ķipars Pipars” radioteātris bērniem

1.daļa - <https://lr1.lsm.lv/lv/lr1/raidijumi/radioteatris-berniem/>

2.daļa - <https://lr1.lsm.lv/lv/lr1/raidijumi/radioteatris-berniem/>

3.daļa - <https://lr1.lsm.lv/lv/lr1/raidijumi/radioteatris-berniem/>

4.daļa - <https://lr1.lsm.lv/lv/lr1/raidijumi/radioteatris-berniem/>

Laura Gundara stāstus aktieru Egila Melbārža, Marijas Bērziņas lasījumā var noklausīties Latvijas Nacionālā teātra audiogrāmatās.

